

Biroul permanent al Senatului

Bp. 424. 21.10.2021

Biroul permanent al Senatului

L. 480. 1.11.2021

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru modificarea Legii nr.119/1996 cu privire la actele de stare civilă

Analizând propunerea legislativă pentru modificarea Legii nr.119/1996 cu privire la actele de stare civilă (b424 din 22.09.2021), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.XXXV/4697/27.09.2021 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr.D862/28.09.2021,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.(1) lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46 alin.(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri, sub rezerva însușirii observației de la pct.2:

1. Propunerea legislativă are ca obiect modificarea art.25 alin.(3) și a art.71 din Legea nr.119/1996 cu privire la actele de stare civilă, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în vederea eliminării necesității prezentării certificatului medical privind starea sănătății viitorilor soți, la ofițerul de stare civilă care primește declarația de căsătorie.

Intervenția legislativă este argumentată în Expunerea de motive prin faptul că „*Acest certificat medical prenupțial este obligatoriu în vederea căsătoriei, deși 99,9% dintre persoanele care fac testarea pentru HIV, sifilis și tuberculoză primesc un răspuns negativ*”, precum și prin faptul că „*Pentru 99,9% din cetățenii României, acest test reprezintă doar o etapă suplimentară într-un proces birocratic complicat, care necesită dosar cu șină și o sumă de documente atașate dosarului. Fără a dori să diminuăm eforturile semnificative pe care*

sistemul medical le face pentru combaterea răspândirii acestor boli, întrebarea care se pune în acest context este oportunitatea testării la căsătorie. România este, din acest punct de vedere, singurul stat din UE în care acest certificat este o etapă obligatorie în procesul de căsătorie.”.

Prin conținutul său normativ, proiectul face parte din categoria legilor ordinare, iar în aplicarea art.75 alin.(1) din Constituția României, republicată, prima Cameră sesizată este Senatul.

Menționăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

2. Semnalăm că soluția legislativă preconizată la **art.I pct.1**, de eliminare a necesității prezentării certificatului medical privind starea sănătății viitorilor soți, la ofițerul de stare civilă care primește declarația de căsătorie, trebuie corelată cu prevederile art.278 din Legea nr.287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare, potrivit căruia **„Căsătoria nu se încheie dacă viitorii soți nu declară că și-au comunicat reciproc starea sănătății lor. Dispozițiile legale prin care este oprită căsătoria celor care suferă de anumite boli rămân aplicabile.”.**

Prin instituirea acestei condiții pentru încheierea căsătoriei se creează posibilitatea ca fiecare dintre viitorii soți să cunoască starea sănătății celuilalt, pentru a putea aprecia liber dacă dorește sau nu încheierea căsătoriei.

De lege lata, potrivit Anexei nr.23 pct.1 la Metodologia cu privire la aplicarea unitară a dispozițiilor în materie de stare civilă, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.64/2011, cu modificările și completările ulterioare, declarația de căsătorie cuprinde mențiunea că persoanele care vor să se căsătorească au luat cunoștință reciproc de starea sănătății lor. Comunicarea reciprocă a stării de sănătate se realizează și prin certificatele medicale ale viitorilor soți, care se anexează la declarația de căsătorie. Certificatul medical privind starea sănătății viitorilor soți cuprinde examenele medicale: serologic, veneric, pulmonar și neuropsihic.

Precizăm că, potrivit prevederilor art.271 din Legea nr.287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare, **„Căsătoria se încheie între bărbat și femeie prin consimțământul personal și liber al acestora.”**, iar la art.298 alin.(1) este prevăzut dolul ca viciu de consimțământ pentru care poate fi anulată căsătoria: **„(1) Căsătoria**

poate fi anulată la cererea soțului al cărui consimțământ a fost viciat prin eroare, prin dol sau prin violență.”.

Dolul (sau viclenia) este inducerea în eroare a unei persoane, prin mijloace viclene, în scopul de a o determina să încheie un act juridic și poate fi realizat fie prin fapte comisive (acțiuni), fie prin fapte omisive (inacțiuni).

În jurisprudență¹ s-a reținut că, în cazul în care o persoană a omis să comunice viitorului soț boala de care suferă, consimțământul acestui din urmă soț a fost viciat prin dol, dar numai dacă este o boală gravă și care afectează relațiile de familie, nu și atunci când este vorba despre o boală vindecabilă.

Ca urmare a adoptării intervențiilor care fac obiectul prezentei propuneri legislative, nu va mai exista un cadru formal prin care viitorii soți să își comunice, reciproc, starea de sănătate, ceea ce poate constitui un viciu de consimțământ. Pentru a nu fi afectată căsătoria printr-un astfel de viciu de consimțământ, este necesară revederea soluțiilor legislative propuse și să fie prevăzută o modalitate de comunicare reciprocă a stării sănătății viitorilor soți, care să fie atașată declarației de căsătorie, astfel încât fiecare dintre viitorii soți să cunoască starea sănătății celuilalt, pentru a putea aprecia liber dacă dorește sau nu încheierea căsătoriei.

3. Precizăm că, în jurisprudența sa², Curtea Constituțională a subliniat că art.1 alin.(5) din Constituție consacră principiul respectării obligatorii a legilor. Pentru a fi respectată de destinatarii săi, legea trebuie să îndeplinească anumite cerințe de precizie, claritate și previzibilitate, astfel încât acești destinatari să își poată adapta în mod corespunzător conduita. De principiu, orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis și clar pentru a putea fi aplicat; astfel, formularea cu o precizie

---

¹ În acest sens, a se vedea Curtea Supremă de Justiție, Secția civilă, Decizia nr.324/1990, în Dreptul nr.9-12/1990, p.232; Curtea Supremă de Justiție, Secția civilă, Decizia nr.2980/1995, în Buletinul Jurisprudenței. Culegere de decizii pe anul 1995, p.71-73.

² Decizia nr.903 din 6 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.584 din 17 august 2010; Decizia nr.743 din 2 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.579 din 16 august 2011; Decizia nr.662 din 11 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.47 din 20 ianuarie 2015.

suficientă a actului normativ permite persoanelor interesate -care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist - să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat. Respectarea legilor este obligatorie, însă nu se poate pretinde unui subiect de drept să respecte o lege care nu este clară, precisă și previzibilă, întrucât acesta nu își poate adapta conduita în funcție de ipoteza normativă a legii. De aceea, legiuitorul trebuie să manifeste o deosebită atenție atunci când adoptă un act normativ³. O dispoziție legală trebuie să fie **precisă, neechivocă, să instituie norme clare, previzibile și accesibile, a căror aplicare să nu permită arbitrarul sau abuzul**⁴.

Sub rezerva observațiilor formulate la **pct.2** de mai sus, semnalăm că propunerea legislativă poate fi îmbunătățită din punct de vedere al respectării normelor de tehnică legislativă, astfel:

3.1. La părțile dispozitive ale **pct.1** și **2** ale **art.I**, este necesară eliminarea sintagmei „*se modifică și*”, având în vedere faptul că intenția de modificare a fost deja exprimată în partea introductivă a **art.I**.

3.2. La **art.I pct.1**, având în vedere faptul că intervenția legislativă vizează exclusiv modificarea **părții introductive a art.25 alin.(3)**, precum și pentru o exprimare specifică stilului normativ, este necesară reformularea textului, astfel:

„1. La articolul 25 alineatul (3), partea introductivă se modifică și va avea următorul cuprins:

«(3) Ofițerul de stare civilă care primește declarația de căsătorie solicită viitorilor soți să prezinte actele de identitate, certificatele de naștere, precum și:»”.

3.3. La **art.I pct.2**, în ceea ce privește textul propus pentru **art.71**, pentru rigoarea exprimării, sintagma „*Ministerului Administrației și Internelor*” trebuie înlocuită cu sintagma „*Ministerului Afacerilor Interne*”.

3.4. La **art.II**, pentru o exprimare specifică stilului normativ, este necesară reformularea textului, astfel:

---

³ Decizia nr.1 din 10 ianuarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.123 din 19 februarie 2014.

⁴ Decizia nr.637 din 13 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.906 din 8 decembrie 2015.

„Art.II.- În termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, la propunerea Ministerului Afacerilor Interne, Guvernul va modifica, în mod corespunzător, Metodologia cu privire la aplicarea unitară a dispozițiilor în materie de stare civilă, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.64/2011, cu modificările și completările ulterioare.

3.5. Având în vedere că actul normativ de bază a mai avut, anterior, numeroase intervenții legislative, în considerarea prevederilor art.70 alin.(1) din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, recomandăm completarea prezentei propuneri legislative cu un nou articol, art.III, care să conțină dispoziția de republicare a Legii nr.119/1996 cu privire la actele de stare civilă, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu următoarea redactare:

„Art.III. - Legea nr.119/1996 cu privire la actele de stare civilă, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.339 din 18 mai 2012, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu modificările aduse prin prezenta lege, va fi republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, dându-se textelor o nouă numerotare.”

PRESEDINTE

Florin IORDACHE

București
Nr.865/20.10.2021

Lege cu privire la actele de stare civilă

- ¹ republicare cu renumerație M. Of. nr. 339/18 mai 2012
Lege cu privire la actele de stare civilă
- ² modificări prin L. nr. 213/2013 M. Of. nr. 397/2 iul. 2013
Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă
modifică art. 36 alin. (4), art. 41 alin. (5); introduce art. 39_1, alin. (5_1) la art. 41
- ³ modificări prin L. nr. 295/2015 M. Of. nr. 885/26 nov. 2015
Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă
modifică art. 3 alin. (3); introduce alin. (6_1) la art. 41
- ⁴ modificări prin L. nr. 57/2016 M. Of. nr. 283/14 apr. 2016
Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 273/2004 privind procedura adopției, precum și a altor acte normative
modifică art. 23 alin. (1) și (2)
- ⁵ modificări prin O.U.G. nr. 33/2016 M. Of. nr. 488/30 iun. 2016
Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea unor acte normative privind actele de stare civilă și actele de identitate ale cetățenilor români
aprobată cu modificări și completări prin L. nr. 14/2018 M. Of. nr. 50/18 ian. 2018
modifică art. 14, art. 16, art. 30; introduce art. 14_1 - 14_3, art. 21_1, art. 21_2; abrogă art. 17, art. 18
- ⁶ modificări prin L. nr. 14/2018 M. Of. nr. 50/18 ian. 2018
Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 33/2016 pentru modificarea și completarea unor acte normative privind actele de stare civilă și actele de identitate ale cetățenilor români
modifică art. 14_2 alin. (2), art. 41 alin. (5) și (5_1), art. 63 alin. (1) lit. e, modifică și înlocuiește anexele nr. 1A și 2A; introduce alin. (2_1)-(2_3) la art. 14_2, alin. (5_2)-(5_4), alin. (6_2) și (6_3) la art. 41 și alin. (2) la art. 76
- ⁷ modificări prin L. nr. 47/2020 M. Of. nr. 287/6 apr. 2020
Lege pentru modificarea alineatului (2) al articolului 24 din Legea nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă
modifică art. 24 alin. (2)
- ⁸ modificări prin L. nr. 208/2020 M. Of. nr. 869/23 sep. 2020
Lege privind modificarea și completarea unor acte normative
modifică art. 10 alin. (1)

Hotărâre pentru aprobarea Metodologiei cu privire la aplicarea unitară a dispozițiilor în materie de stare civilă

- 1 modificări prin H.G. nr. 801/2016 M. Of. nr. 883/3 nov. 2016 *modifică și completează anexa;*
 Hotărâre pentru stabilirea procedurilor de colectare și ștergere a datelor persoanelor cu identitate declarată, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative privind aplicarea unitară a dispozițiilor în materie de stare civilă și evidența persoanelor *modifică anexa nr. 38;*
introduce anexele nr. 18_1, 19_1-19_7 și 21_1-21_5;
Sintagma „Direcția Generală Protecția Copilului” se înlocuiește cu sintagma „Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului”, acronimul „D.G.P.C.” se înlocuiește cu acronimul „D.G.A.S.P.C.”, acronimul „D.G.E.P.M. București — D.S.C.” se înlocuiește cu acronimul „D.G.E.P.M.B.” și acronimul „M.A.E. — D.C.” se înlocuiește cu acronimul „M.A.E. — Dcons”.
- 2 modificări prin H.G. nr. 223/2017 M. Of. nr. 268/18 apr. 2017 *modifică anexa;*
 Hotărâre pentru modificarea și abrogarea unor acte normative care cuprind prevederi referitoare la taxe și tarife *modifică și înlocuiește anexa nr. 43*
- 3 modificări prin H.G. nr. 913/2019 M. Of. nr. 1008/16 dec. 2019 *modifică art. 30 alin. (11), art. 42 alin. (6) lit. b), art. 42 alin. (10), art. 44 alin. (1) lit. h) și i), art. 167 alin. (4) și art. 168 lit. e);*
 Hotărâre pentru modificarea și completarea Metodologiei cu privire la aplicarea unitară a dispozițiilor în materie de stare civilă, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 64/2011 *modifică și înlocuiește anexa nr. 18_1, anexa nr. 28 și anexa nr. 63;*
introduce lit. c) la art. 30 alin. (2), alin. (2_1) și (2_2) la art. 30, alin. (6_1) la art. 42, alin. (10_1) la art. 42 și anexa nr. 18_2